ur byrliin prolitaarinar negedegtiin

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Buriaad-Mongoliin ЧNEN

BK (b) namiin B-M. mozkom ba B-M. resp. TK bolon yiledb. eble-
B-M. zebleliin emenees eder byri niitelégdene. ✪ zilde garça baina.

1933 onii
ijyyli 27 nii eder

№ 170 (1027)

Zakika yne

Sara byrtiin 2 tek. 50 menge
3 sariin 7 tek. 50 m. 6 sariin
15 tek. 12 sariin 30 tek. dugaar
nezeediin yne 10 menge

YNENII“ KOROONII AADRIS
Центрсоюзная 19
№телефонная: редактора 34 секретаря 323-

Temer zamiin kedelmeri tukai namiin TKiin ba AKSiin diregtiiviigi darui cagaa şuud bejelyylke

BK(b) Namiin Teb koroon ba Aradiin komisaarnariin soveed bol temer zamiin kedelmeri tukai sajakan maşa togtooluudiigi gargasan baina.

Temer zamuudiigi teeknigiin talaar zebsegleke ba temer zamaikinii erke baidaliigi saizaruulka talaar kedelmerinyyd kediiç jike erkilegdesen bolboç temer zamaar teeke şireke tesebeni cag yrgelze gyicedkegdedeg ygei ba açaa teeke şirelgiin kemzee bol 1933 onii ekin kvartaal dotoroo jikedkees baitugai, karin gederge yzegdel karuulna, gebel engeresen ziliin ekin kvartaal dotor 67 milioon toonn açaa şiresen bygees ene zilde miil 61 milioon toonn açaa şiresen baika jum.

1931-1933 onuudiin ebeliin yjede temer zamuudiin kedelmeri bol saizarakaar ekilesen bolboç zam nebteryylgiin aradiin komisariaad ba tyyn çelen zamaar bekizyylegdesen ygei baina. Enyynii yreer temer zam deere zigşyyritei jike ebderelyyd uçarasan baina.

SSRK-iin Aradiin komiisarnariin soveed ba BK(b) namiin TK ba temer zamuudiin kedelmeriiin tonç kangalta ygei tabigdasanii gol şaltagaani, ketelberini dutamag, emkidkeliin talaar dutamag temer zamiigi biurakraad kanceliaariin meetodoor ketelberileke jabadal eceslen orkigdoo edii geze toolon temdeglene.

Kelesenii tegşedkel menee boltolo usadkagdaa ediin ba yiledberiçediin ba kedelmeriçediin kelesen bol kanciliaarta dyteleke byri dipoogoos mastirskoi staancaa ba jerenkii zamiin çugamaas kolodoko byri jike bolko uçar yzegdedeg bygeed, ene kelesiigi tonç buruu emkidkesen baidalaar caaşaa teseze boloşogyi baina.

Kedelmeriiin noormo ba cegnel bol kedelmeriçediigi buzagailuulkaar ba kedelmeriiigi zadalaka yndeseer tabigdasan baina, gebel kizaar ygei olon janzaar ba butarkaigaar togtoogdoson bolon tyynçelen azaliigi noormolko ba cegnel toogtooko jabadaluudiin kariuucalgata keregiigi tuskai mergezelted juu ali bişed operatiiv ketelberilegçedte daalgan ygei karin amidii kedelmerieer tasaldasan kanciliaarsk kojordoki şatiin kedelmeriçedte daalgasan baika tula ene baidalaar caaşaa jaabaç teseze boloşogyi baina.

Gurbanii kojor kubi inzeneer—teeknigiin kedelmeriçedeni bol ZVAK iin rajoonii ba direegciin kanciliaaruudta dyyreze traansport deeree miil gurbanii negeni yldesen uçaraal, traansportiin şiidkekii tasaguud dipoo, staanca, distaanca ba kolboo deegyyr mergezeltei kedelmeriçediin ygeigees kedelmerini josoçolon bytedeg ygei baina.

Caaşaa traansportiin ketelberilke kedelmeriçediigi tomilon olokodoo, tedenii keregiin temdegeer şalgaza karadag ygei, komuuniistnar bol traansport poost ezeleze suukadaa zamiin keregiigi teeknigiigi mededeg ygei ba şudalciigi kysedeg ygei karin namiin bileed karmaandaa kiigeed demiiişe tiişee alkaladag baina Enyyger nam ygei kedelmeriçedee koinoo dukuulza zişee karuulka josotoi aad, gedergee tataldaza kamagiin syylde siregyyldeze jabaka juma.

Ecestee tiaansportiin direegce staanca, rajoonuudiin ketelberilegçed bol, deerees egtesen direektiiv zaabari ba zakiraltanuudiigi jamar zerge gyicedkegdeze baisaniigi eder byride bodoto deereni şalgan baicaaza, dutuu dundanuudiigi ileryylze baika josotoi aad, karin too tomşo ygei zakiralta diregtiivyydiigi gargakaar kizaarlaza jerenkii ketelberiledeg baina.

Tyynii caana AKS ba namiin TK bol eeriingee togtool dotoroo ilangajaa togtozo temdeglekeni: zamiin direegciin ketelberi bol tonç zur m busaar tabigdasan ba AKS diin ba namiin TK iin 1931 onii rajoonuudiin aparaaduudiigi kasaka tukai togtool bodoto deeree bejelyylegdesen ygei ba kuu çanii meetedeer ketelberileze baisan baina

Taansport bol aradiin aza akuin gol suudal bolno. Negentaa tiime bolko tula nam ba zasagiin gazar bol traansport tukai sanal bodoloo nileed jikeer tabisan baina.

Enyyn tukaida AKS ba namiin TK bol eeriingee togtool dotoroo temdegleseni bol: „temer zamiigi suladkaka jabadal, tyynii kedelmeride tasaldal uçaraka jabadal bol—byke aradiin azakuin suladal ba men ulas oronoo kamagaalaka jabadaliigi suladkasan ba saatuulsan kereg bolno“ gesen baina.

Iimede AKS ba TK iin togtool bol ene suladaliigi gargaka ygein yndesen bolzo egene. Kolbooto ulasiin temer zamiin niuur bol syyliin zilyydte yndeseer kubilasan baina.

Gancakan 1933 on dotoroo traansportdo mengen zeeriiin oruulga 2976 milioon tek. bolson baina, AKZ ba namiin TK bol kolbooto ulasiin traansportiin dabasan amzaltiigi ba men dutuu dundanuudiigi baicaan yzeze ene jike togtooliigi gargaka bolson baika jum.

Tus togtooliin gol udkani bol temer zamiin ketelberiiigi şinedken baiguulka, temer zamaikinii kelesenii teleberilin zuramiigi şinedken ba temer zamuud deere ulas teriin keltesyydiigi emkidkeke, iime azai.

Temer zamiin traansportiigi tasaldalaas gargaza kegzeltiin ergen zamda oruulan tabika ba odoo garasan AKZ iin ba namiin TK iin tyykete togtooliigi bodoto azal kereg deere bejelyylkiin telee juu kiike josotoib?

Komuniistanar ba nam ygei idebkiteniigi bata bekieer emkidken elsyylke, byke tasaguud (yçaastaguud) deere komuniistnariin kariuucalgata yyrgiigi deere yrgeke angiiin daisanguud ba tyynii aagintanar zese byriiin oportuniistanuud ba loodori bolon biurakraaduudtai eris çanga kair nair ygei temeceze, traansportiin kariuucalgata kedelmeride ynekeeree ketelberilze çadaka çadabaritai kargui zamiin kedelmeride bejeeree orolcozo kedelmerilke teeknigiigi odoonii şine baidaliigi sain medeke kynyydiigi şalgan tomiloko josotoi.

Baigaliin caanaki temer zamiin talaar inzeneer teeknigiin kedelmeriçediin 35 kubini kanciljaarta suuza baina. Temer zamiin Veerkneydiinsk tasag deere basa tyynçelen inzeneer—teeknigiin kedelmeriçediigi zebeer emkidken keregleze çadasan ygeigees tasaldaluud jike olon tokiooldoson ba ebeçen parovooznuud oloçorson baina.

Parovooznuudiigi' eçee gyiced zasabarilaa ygeigeer zasabariaas gargaka jabadal Veerkniydiinsk dipoodo yzegdene.

Veerkniydiinsk dipoogiin urida paravooziin paarkiigi saizaruulka talaar jaaç jike zorilgoto kedelmeri baina. Dutuu dundanuudaa bolşoviigiin eeree şymzeleer ileçelen uudalaza tyynii deleer ocootoi zemeteniigi olozo katuu kariuucalgada kabaaduulka keregtei-

Temer zamiin traansport deere byke dutuu dundanuudiigi zailuulka ba ketelberiiigi şinedkeke komuniistnar komsomoolnuudiigi emkidken elsyylke keregte ulas teriin keltesyyd bol aikabtar jikenyyd yyrgenyydiigi gyicedkeze çadana.

Ulas teriin keltesyydiin zorilgo bol temer zamiin traansportiin byke salbarinuudta namiin kinaltiigi kangaka traansport deere komuniis jadroogiin yrgiigi yrgeke ba bekizyylke namiin ba ulas teriin kedelmeriiigi ergeer jabuulka namaikid ba nam ygei idebkitediin ulas teriin bodoliin kemzeegi deeşelyylze azaliin zuramiin sakiliigi kangaka ba traanportniguudiin dunda şurgaza oroson angiiin busad etegeedyydiigi ceberlen kolodkozo zamiin teeknigte şudalka kemzee ergeer nebteryylne,

Temer zamaikid bol eesediingee kedelmeriiigi yndeseereni şinedken balguulkiin telee temeceliin kyçetei zebseg gartaa abasan baina.

Aradiin komisarnariin soveediin ba BK(b) namiin TK iin tyykete togtooliigi baakanç aalidal ygei bejelyylen keregleke jabadalda traansportiin byke nam komsomooliin, profsojuuziin ba busa emkinyyd daiçalan oroko josotoi

Kanciliaarsk biurokraad yzeliigi barimtalaza ba tus AKS ba TK iin togtooliigi oiriin cagaa bejelyylke keregiigi ali bolko argaar koişoni tataza „yridekebdi“ „kylieeke keregtei „deerees zaabari jireke“ geke metiin bodoluudiigi gargaza angiiin busad etegeedyyd loodorinuudta ergen yyde neegçe etegeedyydtei kair nair ygei temeceze ecesleke keregtei.

Faşiis „kubiskaliin“ komeedi dyyrebe

mpeeriiin ordonii emene gudam- kural kiisen berliinii ştyyrdeke ba kamaagaalan dailalda otriaaduudiin jike paraad bolo- r gurbanç sara engeree ygei. paraad deere germaaniiin ionaal socialiizmiin negen gol ridagça deere bolko Geriing imriiin miniister ba pryyssiin prem-, Giitlertei kamta cuglarsan aaduudtai menee yjede Germanida bolzo baigaa byken boo ba gyn ganca„ yndesenii“ „nacionaal socialiisiin“ kual tula ene bol gancakan ynenii bişe men niitiin zorilgookyceltei azai. Tere (Geriing) syyliinde cokico kiisen. Geriing skalantaigaar ene niitiin kubis- “ ecesteni kyrter engergekii risan jum.

cesee jike kykiyyteegeer nal—socialiistanii soninuudaar gdasan jike paafostaigaar odiin Geriingiin kelesen ede iyyd bol kojor çukala zyilyy- ulamzalagdasan nege talaas yjede todoroson Giitleriin zain gadaadiin ulas teriin byigyinyydiigi daldalakiin ne talaas kuumag sezegees geigyi deeres byrideegyi kapitaalerike kyseleer kedelgegdeze n bygeed, nacional socialiisudiin sonzuurigyi demagooneleende croson zizeken byrer ba liympen prolitaarnuudiivaastikiin (kasiin) tug dooro ekiin kyseleer kelegdesen

spodiin Geriingiin ene aldarge kelesenees koişo gurbanç engereegyi baitala, germaa- nacional socialiizmiin udari a Giitler Germaaniiin azalçaurida nacional socialiisiin kouuta Janysiin bodoto niuriigi koigoor ileryylke yge kele-

peeriiin nameestniguudiin ereence deere reikskandeer er nacional socialiisiin zasaazakuin bodoliigi gol zuradiigi todorkoilon kelesen. ryyşiin yjede ilan çadasan kalnuud koinogşodoo tedeecag dotoroni zogcoogoogyi es unazakui. Kubiskal bol yrgelze yrgelzelegdene josogyi iskaliigi“ „evoliyciin“ zamda

oruulka josotoi — geze Giitler eeriingee ygiin ekinde kelesen

Ene oroşoliin syyleer Giitler kubiskaliin jabaca tukai eeriingee filosoofiin sanal bodoliin todorkoi uçariigi ukuulan kelezei.

„Azal ketelberilegçiigi „aza yiledberiiin ezen baankiin direegter konzogço—geze oilgoko josotoi nen tyryyn tyynii azakuin çadabariaar cegneke josotoi, azakuin (kapitaliis—geze oilgoko josotoi) aparaadiigi tere kebeerni orkiko josotoibdi—geze ygee yrgelzelsen.

Ene bol gospoodiin Geriingiin „niitiin kubiskaliigi ecesteni kyrter engergeke tukai“ „bajariin“ ygees ton ondoogoor cuuriaatana.

Gospodiin Giitler bol eeriingee sanal bodoliigi byri todorkoilno.

Nacional—socialiist bişaadla sain azal ketelberilegçe bolni tyyniigi suuriaasani kedelgekegyi josotoi.

Basa negen kubiskazaruulka josotoi zyiliigi kana bykende bedereke josogyi. Azakuin baidalda şurgakiigi menee kyseze baigaa bacilliiigi sanal sedkeldee abça jabagçad olon niite ba ulasta ajul yzyylne.

Jamarç (nacional—socialiisiin) emkiuyyd juu ali namiin (nacional—socialiisiin!) şatanuudaar zakirgaanii kedelmerieeѕ kynyydiigi gargaka ba tomiloko tukai zasagiin erkiigi ezelyylkegyi baika ba tynde impeeriiin namestniguud ka riuucaka josotoi.

Nacional—socialiistanuudiin tedenii daagçad bolko zizeken byrzyiner ba liympenprolitaarnuudta egesen naiduulganuudaas ede yge nyydeeree Giitler negedor arcaba

Dotoriin keregi erkilegçe imneeriin miniistr Frik „kubiskaliin“ yjede tomilogdoson nacional—socialiisiin komissarnuud e. o. Oktiaabriiin 1-nees koişo bişe menee baisan albanuudaas çeleelegdeke josotoi geze oficial sonoskol gargaba.

„Kubiskal“ dyyrebe,—evoliuce eki lezei“.

Germaanida olon milioon tooto ukaatai kyn byken, angiiingaa uçar udkiigi medeke kedelmeriçen bykende nacionaal-socialiizmiin ba nacionaal-socialiisiin „kubiskaliin“ tomo byrzyitenii, kubiskalda zerike çanartai uçarni yninees koişo ton ile baisan, men çelen negeç byrzyi nacionaal-socialiisiin „kubiskaliin“ iimeer engereke ba busaar engereze çadakagyigi itegen ygei baigaagyisen. Faşiisiin digtatuuriin bygede „ariuun yilenyydiigi amacan ekilsen olon niite, nacionaal-socialiisnuudiin udaridagçadta eesediingee sokordongi deerees jikeer itegeze baisan zezeken byrzyineriin tariaaçadiin ba geegdengi proletaari nii tenyyd gospodiin Giitleriin ygeer tailbarilagdasan nacionaal - socialiisnuudiin programaar kangagdaka juu? Olon zilnyyd tedenii ene „tailbarilalgaar“ kangagdakagyigi gerçelne.

Nacionaal-socialiisnuudiin doodo şatanuudta sonirkoloo buuraza ba keercegeneenii bolzo baisan tukai medeecelyyd ederees edertə oloşorozo baina. Ilangaa nacionaal - socialiisnuudiin ceregzesen emkinyydiin dunda—tedenii dunda eleskelenеer faşiisiin kazaarmada tuugdan oroson proletaarinar olon baina—keercegeneenyyd eder bykenii yzegdel bolzoi. Zuramaa ebdesenii ba ketelberilegçedtee medegdekees arcasanaas kiudan ştyyrmedeke ba kamagaalan temeceke otriaaduud taraagdaba. Keden mingaad zakiralta dyyrgekegyi ştyyrmeçyyd ba kamagaalan temeceke otriaadnuudiin geşyyd kaaltanda abtasan ba koncentraacalgiin laagirnuudta oruulagdaba. „Kojordoki kubiskal“ tukai sanalaa tabiza ba byynteleze baisan ştyyrmeçediigi gospodiin Giitler tolgoin caazaar zanakiin tuilda kyrezei.

Nacionaal - socialiizmiin laager dotor zailaşagyi ezelgiin jabadal nacionaal - socialiistanariin udaridagçadiin ba tedenii tomobyrzyineriin zakigçadiin kezee nege sanasanaas keterkei tyrgeer kegzezei.

Ene jabadal bol ynekeeree baiguulagdaza baigaa socialiizmiin oron bolko SSRK-iin zeriyylsen nacionaal - socialiistanii gospodiinuudiin munkag karadalgata kampaniç ene (faşiistanii dotoriin) yzeliigi zogsoozo çadakagyi.

(„Izveestiees“).

Ebese kuriaalga

aşiina bykende kyn bykende tuskai daabari eke

Ebesekuriaalgiin kedelmeride tuskai daabari ygeigees kariuucalga ygei baina.

aagtiin aimagiin Kederiin soii „Ulaan Alka“ geze arbol, odoo ziliin ebesekuriaar- jamar janzaar beledken orobaisaniigi kolkoozçon neker n-Kanda Cerenpeliin jarikaas oor temdeglebel: tus arteel kamta 22-erkete ail ebesekugiin kedelmeride 2-brigaada n 10—10 kyneer yrgelziin aada 4-ebese cabçaka maşiina, r morin tarmuurtai, men gar ur ba tarmuurtai jabakaar teen beledkesen baina. Maşiina morinii zebseg tonogiigi byge- i zasabarilasan baina. Men iina zebseg zasabarilaza baika gaar darkaniigi baiguulsan, ni bol, kedelmeriiin gazaraar ag maşiina zedsegiigi şalgaza e jabaka ujalgatai baina.

besekuriaalgiin kedelmeride ka moridoo paariin syyleer ke- konogto amaruulsan baina. r kakalalgiin tesebni kamta 80 baisaniigi ijyyliiin 20-oos uri- 100-kubi gyicedkesen baina.

aariin kedelmeride kojor brida jabasan koorondoo socia- meriicee jabuulza, tus byridee liingaa noormiigi gyicedkedeg an şuu. Men ebesekuriaalgiin elmeride jabagça kojor brigaa- koorondoo socialiis meriicee ulkaar kelcesen baina. Enyy- i şalgaza jabakiigi kojor bri- diin brigadiiruudta daalgagda- azai.

Caaçani dutuu zyilyydiigi tob- obol: ebesenii kedelmeride ja- a brigaadiigi emkidkesenç bol, geşyydteni tuskaita kiike ke- lmeriiin daabariigi tus byrini guulza egesen ygei baina. Ii- es kariuucalgagyi jabadal yzeg- e bolko baina şuu.

Enyynees gadana ebesenii kedelmeride jabagçadiin kynese kool ilangajaa talkaar dutuu jaaç kedelmeriiin dyyrtele kereke ygei dutamag baina, enyyn tukaida arteeliin pravleeni jabuulga kiibeç jamarç kybilalta ygei baina.

„Ulaan Alka“ arteeliin bykii geşyydiin zorilgo bol, tarilgiin ba paariin kampaanida kiisen ilaltaa usadkal ygei, ebesekuriaalgiin kampaaniiigi amzaltataigaar jabaza 100-kubiaas ilyylen gyicedkekiigi bolşoviig kurdabçalalaar orol doko josotoi.

N.

Eçeetein MSS maşiinaar kangana ygei

Selenge. Burgaltain somonii „Ulaan tariaaça“ geze arteeliin geşyyn Baldan Bajariin jariltaas: odoo ziliin ebesenii kuriaalgada 2-yrgelziin brigaada 14 14 kyn jabaka, cag zuuriin nege brigaadada 20-garan kyn jabaka tesebtei baika.

Tus arteel bol, Eçeetein MSSiin karijaatai bolboç tus MSS bol maşiina zebsegeer kangaza çadaa ygei baikiin gadana, tus arteeliin cabçadag 2-maşiiniigiabasan aad, menee ziliin ebesenii kuriaalgada nege maşiiniigi egesen, tere maşiinani ebderkei, tula kerç zasabarilabal kolo jabaka ygei baina. Nege morin tarmuurtai, maşiinatai baina men gar kazuur ba tarmuurni gyiced, gancala maşiinaar komor şuu.

Tus arteel bol ijyyliiin 18—da ebesendee oroson, paar beledkelde 174 ga tesebtei aad, enyynee 100-kubi dyyrgesen baina.

Eçeetein MSS bol, tus arteeliigi, maşiina zebsegeer kangaka atalaa, odoo ebesende orotorni kangaza çadaa ygei baina.

N. M.

Bodonguudiin 7 kolkooznuud maşiina zebsegeeç, aca tarmuuraaç zasaa edii

Mukarşiber. Bodonguudiin somonii zeblel bol, odoo ziliin urgaciin kuriaalgiin kampaanida jamarç beledkel kiisen ygei amarkan suuza baina. Zişeelbel, somon dotorki 7 kolkooznuudiin negenç maşiina zebsegyydee zasadarilsan ygei, menee kyrtele aca tarmuuruudiigi beledkel ygei ebesendee orokodoo tuiliin koino juuç ygei baina.

Somonii zebleliin kazuuda zergelen suuza baigaa Leninii neremzete komuunada tariaa kadaka maşiina 2 ebese kadaka maşiina 2 bii boldoç, ede 4-maşiinnuudani cem ebderkei kedteze baikiigi somonii zeblelнn geşyyd ba komuuniin pravleeni eder bykende karaza jabadag bolboç, zasabariluulkiin tukai jamarç kemzee ogto abadag ygei, „nadaas koluur kemeegeedle“ kazuugaarni gardag baina,

Enyynees gadana, ijyyli 17-nii eder kyrtele paar beledkel bol, somon dotoroo miil 31-kubi gyicedkegdeze baisan. Somonii zebleliin zygees paar kakalalgiin tukaida niitiin nebterelgiin kedelmeriigi ogto jabuulsan ygei enyynees baitugai, odoo kyrtele somonii zeblel bol, kolkooznuud ba emçiin azaltanda, keden ga paar kakalaka tesebteigi kyrgee ygei tulani, karin kolkooznuud ba emçiin azaltan eesediingee duraar teseb zokioozo jabaa neretei bolzo baina.

Men tus somon dotoroo kaçaa poskoodni tuiliin muu, zarim gazaruudta ogto barigdaa ygei sula maliin alkaad cromoor baidag baina şuu. Ilangajaa emçiin azaltanii kaçaa poskood muu, Leninii neremzete komuuniin kaçaanuudaar eder bykende maluud orozo tarisan tariaan ba cabçalan deegyyr cengeze jabadag baina.

Iimees zokiko gazaraas kemzee abka josotoi.

Nutigiin ebegen

Tarilgiin kemzelgiigi engergeke tukai

BK (b) Namiin Zyyn Sibiir Kizaariin komiteediin togtool

Tarilgiiu kemzelgiigi engergeke jabadalda rajoonuudiin talaas jaaşa ygeigeer koişo tatasaniigi temdeglene, ilangajaa Ysoolskiin rajoon, Bookonii ba Ekired—Bulgadiin aimaguud bol, tus kedelmori dee ijyyli 10—nii eder kyrter garaa ygei, kizkom bol ene baidaliigi yzeed baicaakani: zasagiin gazariin gargasan çukala kemzeegi, aimagiin ketelberilegçediin zygees toogkogyi baidaliigi yzyylne geze ba kizaariin gazariin zurgaanii gazareskemzilegçiin zygees opiratiivno ketelberiee sulduulsanaas bolno. Tiimede togtookoni:

1. Kizaariin gazariin zurgaanii gazariigi eskemzelegçe nek. Nikiitinde dongoodolgo sonoskoko ba raikomiin sekritaar ba rajoonii tyryylegçenerte (Ysoolskiin, Bookonii ba Ekired—Bulgadiin) tarilgiigi kemzeke jabadalda jaaça ygei muugaar kandasaniigi zaaka.

2. Burmozkom, B. M. AKS. Gorkom, aikom, gorsoveed ba raigyickomuudiigi ujalgalkani; tarilgiin kemzelgiigi ceke karaza şalgaza baika, temer zamiin şugam çadar baisan rajoonuudiin ene kedelmeriiigi şiidkeke jabadaliigi kangaka enyyniigi ijyyli 25 boltoro bişiigi aavgusta 1—kyrtere gyicedkeke.

3. Kizaariin gazariin zurgaaniigi ujalgalkani: kemzelgiigi tyrgedkekiin tula bişe kedelmerieeѕ abka, tyyneesselgyylen tarilgaas 30 teeknigyydiigi abka, men rajoonuudiigi ujalgalakani, bişe emkinyydees nemelte kyciigi cugluulka, ton kemzelgede çudalagçadiigi oloko josotoi.

4. Burmozkom, gorkom ba raikomuudiigi ujalgalkani, kemzelgiin jabaciin tuka kizaariin gazariin zurgaanda medeegi taban konogto saad ygei kyrgeze baika bolno.

S niniigi taraaka tukai jabadaliigi oişoono ygei

Aga. Alkaniin somon dotoroo B-M ynen ba bişeç soninuudiigi nidunan zilde oloor zakisan aad menee bolzoruudni yni duusaad somon dotoroo oroi 1-2 keseg soniniigi abadag baina.

Zebleliin kedelmeriçed ba jere gegeereliin kedelmeriçed sonin biçeg zakiza unşaka jabadaliigi oişoon ygei kaişa kereg orkibo. Unşalgiin baişaniigi daagça Daşiin bol sonin biçeg zakiuulka jabadaliigi oroi jabuulka ygei aad poostiin jabadaliin muu deerees sonin biçeg irene ygei geze meke dalkalza baika juu.

Soninii taraaka jabadaliigi oisooko ygei jabadal bol Alkaniin somonii nam komsomooliin ba zebleliin kedelmeriçediin kedelmeriiin negen çukala dutuu zyilmen bolno.

Sam-Gan.

Kedelmerieeѕ orkiood gertee kebtene

Aga. Ezeen somonii namiin orologçodiin yyr jamarç kedelmeri ygei yyriin darga Damdin Badmiin gegçe yyriin kereg ba mengiigi abaad kajasan ba kamtiin azaliin paariin brigaadada garaad kedelmeriçediin durda keryyl şuugiaa tataza butargakiin yyskel gargasan unşalgiin geriigi daagça aad syyliin yjede tuskai kedelmerieeѕ orkiood eeriingee duraar gertee niutagaa oçood kebteze baina.

San Gan

Namiin ceberlelge

Ceberlelge bol namiin geşyyd ba kandidaaduudiin yzel surtaliin taliigi deeşeni yrgeke

Ceberlelgiin komiisto oruulka kandidaaduudiigi şalgaka şalgalta deer

Ijyyni 21-nii eder yyr bykende namiin ceberlelgiin komiisto oruulka kandidaaduudiigi şalgan yzeke tukai namiin cuglaanuud bolbo.

Ene cuglaanuud bol gancakan tede şalgagçadiigi şalgaad dyyrsen bişe, tere cuglaanuud bol men tereçelen tere şalgagdasan komuniistanariin kedelmerilze baigaa emki, zurgaanuudiin kedelmeriigi şalgan yzeke şalgalta men bolson.

* *
*

1921 onii namiin geşyyn nek. Panoov bol kot in soveediigi oroilozo suuna. Şalgaltaas ileryylen karaad yzekede koţiin soveediin kedelmeri ba tyynii karuusagaar toroo jikeken dutuu dunda zyilyyd baika baina.

Kizaariin komiisiin tyryylegçe nek. Korotkoov bol aparaadaa ba ga bolgoko ba gargaşiigini kengelke tukai Panoov kerzerge temeceneb geze jike sonirkono.

—Aparaadaa kagastani kyrter bagа bolgoson . . .

—Tyynii gargaşiigi kimdaruulsan uu?

—Calin kelesenii foondo tere kebeeree yldesen.

Ene bolbol kimdaruulalga geze nerlegdedeg . . .

Kotiin gegeereliin kedelmeriçenii kangaltiin asuudal bol zokioon kelcegdee ygei, kotiin soveed bol koto dotoroo oroi gancakan baanijaa gyiced suunaar kedelmerilze çadaka bolgoko geke metiin ton barag zyiliigi syyliin yle kyrter gyicedkeze çadaa ygei. Kotiin soveediin zygees aza yiledberinyydee ton sula ketelberi egesen, tobço todorkoi, operatiiv saintai ketelberi tabigdaa ygei. Diputaaduudiin gryypiin kedelmeri bol menee ederiin şiidkekii zoriligonuudtai cacuudkan şinedkegdeze cadaa ygei.

Nek. Vaampilov şalgalta engerene. Ene bol namiin zaluuçag geşyyn baina. Gebeç nam ba soveediin kedelmeriin talaar oopod dyrişel jiketei baina. Nek. Vaampilov odoo BK (b) Namiin kotiin komiteediin sojol surtaliin kelteste kedelmerilze baina. Bodoto azal kereg deere nek. Vaampilov bol tobço todorkoi ketelberi egçe çadadag baina. Komisiin zygees egtesen nege kedea asuudalda nek. Vaampilov gyiced toborkoi kariuunuudiigi egsen, enyyn deerees karaad yzebel yzel surtal ba teooriin zergiigi deeşelyylke tukai cag yrgelze kedelmerilzeg geze medegdene.

Tyynii udaa tribyyne deere nek. Trofiimov garça jirebe. Şalgalta deerees karaad yzebel Goortiin kedelmeriin nileed olon salbarinuud deere gynzegiiken tasaldaluud baika baina. Emkiigi ketelberilze baigaa ketelberilegçe aad nek. Trofiimov bol komisiin zygees egtesen eerini kedelmeri asuudaluudta gyiced, todorkoi kariuunuudiigi egçe çadaa ygei. Yçood tooconii kozomdoson, aparaadani aikabtar jike, aparaadiin gargaşada tuiliin jike zeeri keterkei gargaşalagdasan, nigtalan bodolgiin kedelmeri busaidankai, eeriigee kangaka jabadal menee kyrter usadkagdaa ygei.

Nek. Trofiimov bol emkiigi ketelberilegçe aad, eeriingee aparaadiin kedelmeriigi tobço todorkoi bolgoko jabadaliigi kangakaar kedelmerilze çadaa ygei.

Trofiimovoi kandidatuura tukai kelegdesen sanamzanuudaas ilerkedee nek. Trofiimoviigi ceberlelgiin komiisto oruulza taarka ygei, tyyniigi eerini yyriin cuglaan deere dakin şalgaza yzeke gebe. Ene sanamza bol yndesen sanamza bolzo yldesen azai.

Deere zaagdasan nekedees gadana n. n. Mizyyl, Aligseejev. Grigoorijev, Radnabazaroon, Pataapov, Dreimen, Çyvejyyrov ba Leevin gegçed şalgalta engergesen baina.

Odoo şalgagdasan komuniistanariin baigaa yyryyd dotoroo ceberlelgede beledkeliin kedelmeri bol ton kangalta ygei jabuulagdasan baina. Yyryydiin kedelmeriin muu taliigi karuulna, ynen uçaruud bol eeriigi şyymzeleliigi aikabtar sulaar delgeryylsen kereg men, ene bol gancakan beje bejee kalkalka jabadalaas yndeselen garka uçartai baina-geze nek. Korotkoov cuglaanii kedelmeriigi dyygene.

Enyynees caaşa „niuur karan ygei" bolşoviigiin bodoto şyymzeleliigi delgeryylze namiin zergees byke kereg ygei etegeedyydiigi ceberlen kajaka tukai ceberlelgiin komiisuudta jikeken tusa kyrgekiigi urin nek. Korotkoov bol cuglaagaa kaagdasan deere toolono.

Usan zamiin kedelmeriçenii namiin yyriin cuglaan deere.

Usan zamiin traanportiin klyyb dotor namiin ceberlelgiin komiisto oruulkiigi sanaaçalagdasan komuniistanarriigi şalgan yzekiin tula kedeen yyryydiin kamtarsan cuglaan cuglaraba.

Ceberlelgiin zorilgo tukai kizaaliin ceberlelgiin komiisiin tyryylegçe nek. Korotkoov bol cuglarsan cuglaanda ton todoor keleze egebe.

Nek. Korotkoov bol tede nekediigi şalgaka şalgaltada idebkitei kabaadaza, „niuur karan ygei" bolşoviig şyymzeleliigi ergeer delgeryylkiigi cuglaanda kabaadagçad teeşe kandana.

Nek. Daviidov eerin namtariigi bogonikonoor keleze egene. Traansporta deere kedelmerilsen ba tyynii udaa kaanii ceregte alba kiisen. 1919 ondo-KTUC-te alba kiize, dain baildaanda kabaadasan. Uias teriin emki zurgaanuudta kedelmerilsen. . . tyynii udaa dakin temer zamiin traansport deere kedelmerilsen ba 1931 onoos namiin kedelmeri deere.

Odoo yjede nek. Daviidov bol traanpoort deere beledken kangaka kedelmeride naçaalnig baina.

Nek. Leebidiv tribyyne deere garaba.

Bi bol yyr yyr tariaaçanii kybyyn baigaad 8 nasanaas koiso bagaçuud kyygediigi karagça, mal aduulagca ba neeftibederelgiin kedemeriinyydte jabasan.

Kaanta ceregte alba kiisenii syyde 1917 ondo Leeningraad koto orozo, tende nek. Kriléenkotei taniilcaad, tyynees koişo bolşoviigai kubiskaliin kedelmeride idebkitei kedelmeriisen.

Oqtiaabariin kubiskaliin dain baildaanba kabaadaza, ene zilees namda oroson.

Nam bol nadiigi temer zamiin traansport deere ceregiin komisaariin kedelmeride ilgesen ba tende bi partizaanii beleglgi emki dkesen.

Nek. Leevidiv odoo yjede Zagootstoorgiin teleelegçiigi oroloko kedelmeride kedelmerilze baina.

Komiisiin zygees egtesen teooriin çanartai asuudaluudta tobço todorkoi kariuunuudiigi egesen.

Ankiin syylde nek. Narciizov şalgalta engerne. 1920 onoos namiin zinkeni geşyyn. Ulas teriin beledkeliin talaar ton baga baiba. Nom debteryydiigi oroidoo unşadag ygei, kezee nege sanakadaa gazeed baga baga unşaa boldog.

Usan zamiin traansporta deereki namiin emki bol namiin geşyydiin Maarks - Leeninii kemyyzeliigi deeşelyylke jabadaliigi testeşe ygei muugaar tabizg baisan baina geze ene cuglaan deere ilerene.

Namiin ceberlelgiin komiisto oruulka kandidaaduudiin şalgaka şalgalta engerzei. Ene bol usan zamiin traansporta deere namiin gegeereliin kedelmeriigi eris saizaruulkiin surgaal bolko.

Sonin biçegiin şinzelel

Kuriaalgiigi martasan sonin

(Selengiin aimagiin „Ulaan Selenge"

Buriaad ulasiin kolkoozçon udaarniguudiin respyyblikiin kojordugaar kural bol kolkooznuudaa gancakan ene zilde bişe, men 1934 ondoç erkim sain urgacaar kangakiin gol çukala zorilgo ba yyrgiigi byke kolkoozçon aradiin emene tabisan baina şuu. Ene ke dee azaliin odoogiin kegzeltiin yjede erkim sain urgaca abkiin telee temeceke temecel bolbol „kolkooznuudaa bolşoviigiin bolgoko ba kolkoozçonoo çanga çadaltai bolgoko" geze nek. Staalinii kelesen loozoniigi azal kereg deere bejelyylen gyicedkeke jabadaltai ton nigtaar kolbogdoson baina.

Deereki çukala zorilgo ba yyrgiigi bejelyylkiin tula ankan tyryyn juu kereglegdeke bainab? Ka magiin tyryyn paar kakalalga ba tariaanii bog ebesenii tyylgiigi by temzetei sainaar engergeke, tariaa kuriaalgada ton sainaar ba gyicedeer ertees beledkeke, kuriaalgada ba tariaa cokilgodo uçaradag geelgetei ali bolko argaar temecekeke ulas gerendee tariaa tuşaaka ujalgaa cag bolzortoni gyiced dyy rgeke bolon ede bygede jabuulganuudiigi emkidkeliin ba aza labaa talaar bekizyylke kedelmeritei kolbozo jabuulka josotoi bai san.

Kolkoozçon udaarniguudiin kojordugaar kural bol gancakan manee zilde men jireke 1934 ondoç erkim sain urgacaar kangaka tukai zurgaa iigeze kelesen: „Ene bol bide kolkoozçoniigi eeseedingee bykii kyçee tariaa kuriaalgiin ba tariaa beledkeliin kampaanida kanduulkiigi ujalgalza baina. Tariaanii geeltetei temeceke temecelde gol çukalani bol tariaagaa cag deereni kuriaaza abka jabadal bolno. Ene talaar tyynde bytemzetei sainaar beledkeke asuudal bol şiidkekii çanartai bolno. Bidener aavgusta 10 boltor tariaakuriaalga ba tariaabeledkelde gyiced beien baika, bykii maşiina ba zebseg, zedkeke kyçen, traansporta, paar metiigi beledkeke, manai tariaan azaliin brigaadanuudiigi şalgan yzeke ba ceberleke, kedelmeriin kyçe, azal ba tyynii teleesiigi ton zebeer emkidkekiin ujalga abanamdi. Bidener bol tariaanii kadalga ba cokilgiigi tariaanii niite deeree bolbosoroikiigi kylieeze bain ygei, karin tus tariaagaa bolbosoroson geegter ba tasag bykeniigi tariaa bolbosorosonii zergeer kuriaaka ba ulastaa tuşaaka ujalga abanamdi.

Ene ziliin tariigada erkimlen garsan kolkooznuudiin teleelegçed—kolkoozçon udaarniguudiin kuraliin absan ene daiçalkii josoo nii ujalganuud bol byke respyyblikiin kolkoozçon udaarniguudiin ujalga men bolko azai.

Ene ujalganuudiigi azal kereg deere bejelyylen gyicedkekiin telee byke nam, soveediin ba gazariin emkinyyd bolon kamagiin tyryyn arad niitiigi emkidkegçe ba gol çukala sanal bodoloo tabika josotoi baisan azai. Geke zuura manai aimagiin sonin biçegyyd bol ene ujalganuudiigi odoo yjiin gol çukala yyrgiigi josotoi sainaar oilgono ygei kebertei. Enyynde tere şee bolgokiin tula odoo kabariin tariigada erkimlen garsan Selengiin aimagiin „Ulaan Selenge" geze sonin biçegiigi karaad yzejaa.

Selengiin aimag bol ene ziliin oroosoto tariaanii tariigiigi 104% ba tyyn dotoroo şiniicin tariigiigi 110,5% gyicedkeesi. Gekees ga dana ene aimag bol menee ziliin tariigiigi urida zilyydtei ziseelbel nileed erte tarisan. Ene gyicedkel bol juunii açaar gyicedkegdesen baina. Ene bol kolkooznuudaa bol şoviigiin bolgoko ba kolkoozçonoo çanga çadaltai bolgokiin tula erkim sain urgaca abkiin telee bykii kyçe çadalaa ba sanal bodoloo kanduulza, angiigiin daisan tedenii aagintatai eris temecesenii ildaraa dabagdasan jikeken gyicedkel men.

Tiin „Ulaan Selenge" bol ene sain gyicedkelee caaşani bekizyylze, kamagiin tyryyn tariaa kuriaal ga ba tariaa tuşaalgadaa beledkeke bolon tariaanii bog ebesentei temeceke temeceliigi erçemtei sainaar jabuulkiin tula kerzerge temeceneb? Jere ene talaar karaad yzebel tus sonin nileed jikeken dutagdaltai baina.

Ijyyni 5-nii eder ene aimagiin tariigada erkimlegçediin kolkoozçon udaarniguudiin aimagiin kojordugaar kural engersen baina. Ene kural neegdekiin urida eder „Ulaan Selenge" bol eeriingee so ninii tyryy zyilde biçekeni:

—„Egleeder ijyyniin 5-da Tamça nutagta Selengiin aimagiin dotorki socialis azalta baatar gabijaa gargasan gabşagaiçuud cuglaza, kojor dugaar taban ziliin tesebliin ekin dugaar ziliin bolşoviig kabariin tariigiin den, tariigiin gazariin beledkeliin (eneni paar kakalalga kebertei Ped) kedelmeri, ebese kadalangiin kampaani, maliin çimetei kool (siilos) beledkel ba socialis mal azaliin jabuulganuud geke metiin aza akiin ba ulas teriin çanartai kariuucalgata jabuulganuudiigi erçemtei engergekiin tus kelcekeer baina" (№ 29 (147).

Enyyn deerees karaad yzekede „Ulaan Selenge" bol tariaakuriaalgiin beledkel ba tariaanii bog ebe senii tyyige tukai negeç yge durasan ygei, tere ton çukala ba ekin tyryyçiin zoriligiigi toirozo garsan baina.

Men ene № 29 de Selengiin MTS bol tariigiin tesebee bytemzetei dyyrgesen tukai kizaariin ba Moziin nam soveediin emkinyydte ilgesen raaporta dotoroo:

„Tariiga yrgelzelze baina... Paariin kakalalga, ebese cabçalga, siilos ba tariaa kuriaalgiin beledkelde orobobdi"—geze kelesen bai na. Zaa ene ygeni bodoto kereg deere ker zerge bejelyylegdeze, tus MTS tariaanii bog ebesenii tyylge ba tariaa kuriaalgada beledkeke kedelmeriigi ali zerge jabuulza bainab? Bykii tariaa kuriaalgiin maşiina zebseglni beleen bolzo zasagdaza baina uu? Ali ygei baina uu? Enyyn tukai kariuu caka gebel „Ulaan Selengiin" by-

kii dugaaruud deerees jamarç biriuu oldoko ygei geke juu te jabuulga tukai ton dutamag b ka juma.

Enyynii udaaki № 30 kar yzejaa. Ene dugaar bol deer udaarniguudiin kuraliin kedelm jabaza baika yjede garsan bai Tere ederiin soninii ekin kuu sanii tyryy biçagiigi tus kura zoriuulan biçeke zuura tariaa k riaalgada beledkeke, ulas ger dee tariaa tuşaaka ujalgaar su gyicedkeke bolon erkim urg abkiin dekem nekecel bolko riaanii bog ebesentei temecc temeceliigi „kedeeleed" gar baina.

Ene dugaar deere tariigaa s naar gyicedkesen ygei keden ol udaarniguudiin jarisan jariidaa m. tolilson bolboç men enyyn kai ugta alaga. Men ene duga riin udaaki № 31 de jeredee riaa kuriaalgiin beledkel tukai geç yge dursan ygei, tere bol mdee mal azaliigi kegzyylke badalda zoriuulagdasan baina.

„BMR-iin 10 ziliin oin beledl tukai keden biçegyydiigi tolils bolboç, urgaca kuriaalga bol u da mete martagdasan baina.

„Ulaan Selengiig" № 32 dug manai redaagcada abtasan yg Ton syylçiin dugaariini bol № bolno (ijyyli 2-iin eder garb Ene dugaarta tus aimaziin nam komiteediin sekritaar nek. Vaa nii biçeg gargazai. Ene biçeg b mal azaliigi kegzyylke tukai riuulza biçegdesen bolboç jere riaalga ba bog ebese tyyige t kai juuç ygei. Oeke zuura n azaliigi kegzyylke asuudal bol riaan azaltai ugta kolbogdo ygei geze ker kelekeb?

Ene meteer „Ulaan Seleng bol bykii ijyyni sara dotoroo ijyyli gartar tariaa kuriaalga tuk negeç yge, negeç mer biçes ygei baina şuu. Enyyn deere baicaaza yzebel tus sonin eeri gee menee ederiin gol çukala z riigoo ugtalan martaad „eeree tekede naidaza suuna" gebel zol no. Geke zuura „eeree byteke naidaka" jabadal odoo yjede t liin korotoi ba ajultai aad „e ee bytekede" naidaka jabadal b no—geze nek. Staalinii keles gi martaza bolko ygei. Kabar tariigiigi sainaar engergeze gad san aad, menee tere tariigaa m laan tabin ygei, ene meteer am byteesen kairan keregee gutaa bolno. Tiime tula „Ulaan Sele bol ene alduugaa darui c gaa zasaza urgaca kuriaalgiin b ledkelde daiçalan oroko josotoi.

Aimagiin sonin biçegyydiin b kamagiin tyryyn „Ulaan Sele giin urgaca kuriaalga ba tariaa t şaalga tukai beledkeliin kedelme jabuulkadaa gol çukala sanal b doloo juunda tabika josotoi b bel kolkoozçon udaarnigu respyyblikiin kojor dugaar laas kandasan biçegiigi kolko çon niitede saitar oilgulza, biçegiin zaabariin yndese deer byke kedelmerenee ujalgaa bi no. Ilgeze eeriingee kedelmerii gt bolşoviig josoor jabuulza „U aan Selenge" bol arad niitede oi guulkaas baitagai, udaridaka b emkidkeke eeriingee çadabari karuulka josotoi. Tyynees gadna bol ene soninii zasaka tukai kemzee abça josotoi sain ketelberi za bari eke josotoi.

Namiin zergees ceberleke etegeedyyd ede men.

Byke kolbootiin komoniis nam bol eeriingee zergiigi ceberleke kedelmeride orozoi.

Soveed ulasiin tyryyşiin taban ziliigi amzaltatai dyyrgeze, caaşaa angi ygei socialis niite baidaliigi baiguulka jikeken zoriligotoi kojordugaar tabanziliin tesebiin ekin zilde orood jabaza baigaa yjide, namiin emkiin ba namiin tuskai geşyyd bykenii byteeke yyrge byri jike boloson baina.

Namiin zergiigi, kendete neriigi buzaralsan angiin ba yzel surtaliin talaar beki tulguuri ygei namiin gol şugamiigi kazalgagçad bolon angiin daisan etegeedyydees eris ceberleke jabadal bolbol namiin zergiigi ulam bekidken daiçalkui çadabariţei bolgoko.

Yneedee manai namiin zerge bol syyliin zilyydte tuiliin tyrgen urgasan bolboç. çanariin talaar zarimdaa dutagdaltai yzegdeiyyd garasan bı, ynekeer komuniis namiin kendete nerede bagtaza bolko ygei olon etegeedyyd şurgaza orood jabasani ynen baina.

Ilangajaa ene ceberlelgede kedee toskon suurinii namiin yyryyd tukai jikeer sanalaa tabiza, eldeb uran argaar namiin zergede şurgaza oroson niudargan, lama nojod ba tyynii terel, ţedenii yiner tedentei kani bolon kolboldogçodiigi şuud ceberlekiigi çukalaçalaza baina.

Agiin aimagiin namiin emkiiin zergede şurgan orozo namiin bileed karmaandaa kiigeed jabasan keden busad etegeedyydiigi namiin ceberlelgiin emene toboilgon şyymzelze ileçelezi.

Nima Ajuuşiin—namiin zinkeni geşyyn byke traagtaruudiigi daagça Tabkain Dugariin (kubiskalda ecergyyceçge) yjede Ajuuşiin gegçe bolşoviiguudta ecergyyceke byleg (dyrzilne) emkidkeze arad zoniigi syikesen ba koito Agiin somonii Zygder Tarbiin geçiigi „taanar bolşoviiguudta kenese idee kool egegçed geeçete" geze kyçer kendeer alkiza kelesenı: „egeel çamai alkaad, menee sariin 15 eder tala amidii orkibo bi" gesen baina.

Tere yjede bajad nojodoor kani kolboldozo ygeitei bataraagudiigi çanga keseedeg baisan (Lodoi Dugariin ba busadtai). Tabkain Dugariin ceregiin nojon jabsanaa, tyynii ceregiin daragdaka bandiid bolzo nutagiin nam komsomooliin geşyydiigi alaka kiudaka meteer syrdeen zanaza jabasan Sodnom L amazabiin gegçetei kaluun baricaa kiize nutagiin.

Tabkain bol koblokoor yle baran tyynii buuglin cemege (stovool) ţalraza ba karaagi (myyşke) zasaza egedeg baisan.

Tus Nima Ajuuşiin dyy Bazar Ajuuşiin gegçe bandiid bolzo bolşoviiguudaas zugadan Mongol oroson menee tyyntei eeree barilcaatai baina gebel Ulaan Baatar kotodo suudag eeriin kyy Şoinibuu gegçeer damzuulan biçeg abalcadag ba tere kybyyniigi aişalaza jirekede „Bazaartai baricaa kiize jabaza menede naadag baika juma" geze zakiza baisan todorkoi bezei. Uridiin jabadaliigi ene tegiigeer dyyrgejee Jere delgerengiigeer biçeke bol Tabkain Dugariin urigça zugadaka yjede, tyyniigi dakaza gyisen bolboç onoriigoi kyreze bucaan ba tere gazaraas tyynii juç kiize jabasani todorkoi medegdeke ygei g. m. keregyyd zaka ygei olon baiza bolno,

1930 onii namiin geşyyn ba komuunii zergede baikadaa jamar jabadaluudiigi kisen bainab, gegkede eeriin tyrel tedeniigi bolko Babaantan byleigii uridiin Makaadaan gegçe byleegiin uridaas kaja duulza ugiin yndesenii temegçe gargad ag, 1930 onii yjede nojod bandiiduud ba Babaan gegçiin kyrged: Z. Boroin C. Ceden Zabiin Z. Radniin S Namsaraiin tyryytei komuuniin azal zeeriigi syidken yrize. keden olon aduu maluudiigi syreg oloor Çite koto tuuza baisaniigi nutagiin namiin yyriin ileçelen gargakada Nima Ajuuşiin bol, teden daisadtai—syidkegçedtei (eeriin bazanartai) baricaldaza namiin yyriin sekretaar baisan yegitei D. Zambaliin gegçiigi komuunaas gargakiigi jabuulgaa kiisen baina. Menee tede daisadani komuunaas ceberlegdeze kesegdesen azai.

Eeree kojor samagatai ba me nee kurbadaki samaga abka geze baina. Çag yrgelze kudal kurmagaar kynyydiigi bydergeze jabadag ba engeresen zilde nam ba zasagiin gazariin niyde daldalsan baina gedel, paartiin beledkeliigi 100 kubi dyyrgebe, bide geze mede egeseni ynen kemzeed yzekede 50 ga gazar dutasan ba tyynçleen ene ziliin paartiin beledkeliin yjede 3 traagtartai aad 17 eder araikan 75 ga (ijyyni 12-aas 29 kyrtere) kakalsan baina. Eeree traagta riigi daagça neretei juuç kiideg ygei. Eeree şymzeliigi kabçadag niuur ene men. Ijyyli 10 garanii yjede Baruun kargasata niutagta baikadaa negen seni „bi bolduulbab, geze malagai kormoi gutalaa 16 ondoo gazartai somonii garasan mete nyke kiize 6 dakin buudaa geze" kemzeeed yzekede nida paar beledkelde baisanaa medeecesen baika juma. Ene yzegdeliigi kenç medee ygei, ynekeer juu bolsoni ilerke ygei tyynii jamarç taaktika gargasani kenç sain medegdeke ygei.

2. Balzinima Radnaabazariin —namiin zinkeni geşyyn Tabtaanain somonii soveediin tyryylegçe Çandaliin snmonii tyged lamiin emnelge erkilegçe ba baiçaaza zoodçon g. m. aradiin zeeri menee kiideg Radnaabazariin kyy azai 1929 onii yjede ecegees tasarasan mete bolzo tabtaanain kodolmoriin surgaza çadasan baina.

Saja boltoro eeriin samagaitai baisan niudargan Cedendoroo Togconii gegçetei beleegiin baricaatai baisan ba Eeenii somondo soveediin tyryy baika zuuraa cag argelze niudargaçuudtai baricaa kiideg baisanaas tendees kolodkogdozo Tabtaanain somon kajuulsan baina.

Tabtaanaida baikadaa niudargaçuudiigi basa arçaladag ba ŞKM surguulida nidargaçuudaar tyliee balgaka josotoi ba ulaa podvoodtoç jabuulka aad jabuulgaa ygei karin tede juugaa ideed jabakajum" geze kaleed baidag azai.

Gadna eeriingee niika kybyygi kolkoozooç ceberlegdegees ecege Radnabazar gegçede kudaldasan baina.

3. Dugar Cegenii—namiin kandidaa ba ŞKM surguuliigi daagça engeresen zilde Şandaliin somonii niudaigan bajan Daşa Sankiin gegçiin bacaga samaga abasanaar namiin şugamaar zeme abasan baina.

Ene egeliin yjede celelgees niuţargan bajan Bata Ceren Delegiin gegçiigi gertee uriza acaraad bykeli seni jariidaza „teriin bodolgo" tukai keereldesen ba zugaalasan baina. Menee Cedenii Dugariin ecege Ceden gegçe kolkoozos ceberlegdesen azai.

4. Dorzo Cedenii—namiin zinkeni geşyyn. Deere dursagdasan Nima Ajuuşiin gegçiin uridaadag ugiin byleg ba Babaantanii yri kubiskalda ecergyyceçgo aldartai bajan Naidan Damdinii gegçiin kemikan terel ba tere nagaca bolko Damdinii gegçetei (kindanda suusan) baricaa kolbootoi saja boltoro baisan eeree somsoveediin tyryylegçe 29 ondo baikadaa jike mengenii yrilte kiisen baina.

Men 1930—31 onuudta komuunii tegçekeliigi katuu barimtalaza baisan azai. Menee Cedenii D. bol Moziin namiin idebkitenii ter surguulida suraza baina.

Ede deere dursagdagsad ba komuniis namiin zergede jaabaç baigaa ygei tyyşe çadaka ygei ba namiin bileed karmaanda kiize bejee. daldaisan etegeedyydiigi namiin ceberlelgeer namiin zergees noşgodoo bucaaka ygegeer ceberlen kajaka josotoi baina.

Selkoornuud: Şara kaliuun ba temer balta

Redoagtor S. Şiraboon

Издательство „Бурправды" и „Унэн", Бурлито № 32